

Riskienhallintaan johdattava tarkistuslista matkailuyrittäjälle

Listaa voi käyttää itsenäisenä työkaluna tai johdantona laajempaan riskienhallintaan. Listan avulla voi arvioida matkailuyrityksen valmiutta, turvallisuutta ja kehittämistarpeita.

1. Henkilöstö ja osaaminen

- ☐ Onko roolit, vastuut ja tehtävänjaot selkeästi määritelty?
- ☐ Onko henkilöstön osaaminen, koulutus ja työturvallisuustiedot ajan tasalla?
- ☐ Onko työkykyä ja työhyvinvointia seurattu tai tuettu suunnitelmallisesti?
- ☐ Onko työturvallisuusasiakirjat laadittu ja niihin perehdytetty?
- ☐ Onko yrittäjän oma jaksaminen ja työkuorma hallinnassa ja kriittinen osaaminen sekä tieto dokumentoitua ja jaettua?

2. Talous ja hallinto

- ☐ Seurataanko talouden tunnuslukuja, kassavirtaa ja velvoitteita säännöllisesti ja suunnitelmallisesti?
- ☐ Onko kirjallinen riskienhallinta- tai jatkuvuussuunnitelma olemassa?
- ☐ Onko riskejä tunnistettu ja hallintatoimet suunniteltu osaksi liiketoimintaa?
- ☐ Ovatko sopimukset, vakuutukset ja investointien perusteet ajan tasalla?
- ☐ Seurataanko toimintaympäristön muutoksia ja niiden vaikutuksia yrityksen toimintaan?

3. Asiakkaat ja viestintä

- ☐ Onko asiakaskohderyhmät tunnistettu ja palvelut suunniteltu heidän tarpeisiinsa?
- ☐ Hyödynnetäänkö asiakaspalautetta toiminnan ja palveluiden kehittämisessä?
- ☐ Onko viestintä (markkinointi, verkkosivut, sosiaalinen media) selkeää ja johdonmukaista?
- ☐ Onko kriisiviestintään ja maineenhallintaan varauduttu suunnitelmallisesti?

4. Palvelut ja päivittäinen toiminta

- ☐ Ovatko tuotteet ja palvelut turvallisia, laadukkaita ja ajantasaisia?
- ☐ Onko yrityksellä kyky vastata kysynnän vaihteluihin tai poikkeustilanteisiin?
- ☐ Ovatko toimitilat, työvälineet ja kalusto turvallisia ja hyvässä kunnossa?
- ☐ Onko varautumissuunnitelma toiminnan keskeytyksiin olemassa?
- ☐ Seurataanko palveluiden asiakaskokemusta ja sujuvuutta säännöllisesti?

5. Vastuullisuus ja ympäristö

- ☐ Onko vastuullisuus osa yrityksen arkea, tavoitteita ja viestintää?
- ☐ Tunnistetaanko ja pyritäänkö vähentämään toiminnan ympäristövaikutuksia (energia, jätehuolto, luonnon monimuotoisuus)?
- ☐ Onko asiakkaiden saavutettavuus ja yhdenvertaisuus huomioitu palveluissa?
- ☐ Onko yrityksellä määritelty vastuullisuutta koskevia periaatteita tai toimintatapoja?

6. Turvallisuus ja tietosuoja

- ☐ Onko palveluissa huomioitu turvallisuusvaatimukset ja onnettomuusriskit?
- ☐ Onko varauduttu fyysisiin vahinkoihin, kuten tulipaloihin tai onnettomuuksiin?
- ☐ Onko tietosuoja ja tietoturva varmistettu käytännön toimin?

Lait ja säädökset, joista matkailuyrittäjän on hyvä olla perillä Suomessa

Lista auttaa tunnistamaan tyypillisiä/ keskeisiä matkailuyrittäjää koskevia velvoitteita. Lista ei ole kaikenkattava, joten tarkistathan, mitkä kaikki velvoitteet koskevat juuri sinun yritystoimintaasi. Lainsäädäntö muuttuu säännöllisesti, joten ajantasaiset tiedot on hyvä aina tarkistaa viranomaislähteistä ennen päätöksiä tai sopimuksia.

Kuluttajansuoja ja sopimukset

- ☐ Tunnen **kuluttajansuojalain** velvoitteet (markkinointi, sopimusehdot, virhevastuu).
- ☐ Noudatan **lakia matkailupalveluyhdistelmästä**, jos myyn matkapaketteja.
- ☐ Käytän selkeitä ja ymmärrettäviä **sopimusehtoja** asiakkaiden ja kumppaneiden kanssa.
- ☐ Tunnen yrityksen vahingonkorvausvastuun (**vahingonkorvauslaki**).
- ☐ Huolehdin verkkokaupan ja sähköisen markkinoinnin vaatimuksista (**laki sähköisen viestinnän palveluista**).
- ☐ Mikäli tarjoan kuljetuksia, noudatan **lakia liikenteen palveluista**.
- ☐ Huolehdin tarvittavista vakuutuksista (**vastuuvakuutus, matkailualan vakuudet**).

Verotus ja kirjanpito

- ☐ Olen **rekisteröitynyt arvonlisäverovelvolliseksi** ja **ymmärrän alv-kannat** (esim. majoitus 10 %).
- ☐ Tiedän **matkailualan marginaaliverotuksen säännöt** (AVL 80–82 §, matkapaketit).
- ☐ Pidän kirjanpitoa **kirjanpitolain** mukaisesti.
- ☐ Tunnen **lain verotusmenettelystä** ja työnantajana **ennakkoperintälain** velvoitteet.

Tietosuoja ja tietoturva

- ☐ Noudatan EU:n **GDPR-asetusta** ja **tietosuojalakia** (rekisteriselosteet, suostumukset, säilytysajat).
- ☐ Huolehdin **sähköisen viestinnän tietosuojalain** ja **tietoturvan** vaatimuksista (varaustiedot, kameravalvonta, maksut).

Työlainsäädäntö

- ☐ Noudatan **työsopimuslakia, työaikalakia ja vuosilomalakia**.
- ☐ Huolehdin **työturvallisuuslain** mukaisista velvoitteista (riskien arviointi, työsuojelun toimintaohjelma).
- ☐ Tunnen **yhteistoimintalain** vaatimukset (jos työntekijöitä yli 20).
- ☐ Huolehdin **ennakkoperintä- ja työnantajavelvoitteista** (palkanmaksu, sosiaalivakuutus).
- ☐ Jos käytän ulkomaista työvoimaa, noudatan **ulkomaalaislakia** sekä kausityön säädöksiä, eli lakia kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten.

Terveys ja turvallisuus

- ☐ Noudatan **elintarvikelakia** ja **terveydensuojelulakia** (ravitsemispalveluiden tarjonta, majoitus- ja uimapaikat).
- ☐ Huolehdin rakennusten ja tilojen luvanvaraisuudesta (**rakentamislaki**).
- ☐ Laadin ja pidän ajan tasalla pelastussuunnitelman (**pelastuslaki**).
- ☐ Noudatan **lakia kulutuspalvelujen turvallisuudesta**, jos tarjoan esimerkiksi ohjelmapalveluita (riskien arviointi ja turvallisuussuunnitelma).
- ☐ Tunnen **tartuntatautilain** ohjeet ja rajoitukset.
- ☐ Huolehdin **hygieniapassivaatimuksista** ja **tupakkalain** edellytyksistä.

Lapin matkailuyritysten riskienhallinnan ja resilienssin kasvattaminen osana strategista johtamista 2024–2026 (Matrix 2). Hanketta rahoittaa Lapin liitto Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), ja se on käynnissä 1.9.2024 – 31.8.2026. Kokonaisbudjetti on 292 515 €, josta EU-tuen osuus on 234.008 €.

Ympäristö ja vastuullisuus

- Tunnen **ympäristönsuojelulain** ja huolehdin toiminnan ympäristövaikutuksista.
- Hoidan jätehuollon **jätelain** mukaisesti.
- Huomioin **luonnonsuojelulain** rajoitukset luontokohteissa ja kansallispuistoissa.
- Noudatan **vesilain, maastoliikennelain** ja tarvittaessa **lakia metsähallituksesta** säädöksiä (reitit, vesistö- ja moottorikelkkailu).
- Tunnen **maa-aines- ja kemikaalilain vaatimukset**, jos toiminta niitä koskee.
- Huolehdin **ympäristöluvista** ja noudatan **vastuullisuusohjelmien** (esim. Sustainable Travel Finland) periaatteita, jos osallistun niihin.

Alkoholi, elintarvike ja anniskelu

- Noudatan **alkoholilakia** ja huolehdin **anniskeluluvista**.
- Noudatan **elintarvike- ja omavalvontalain velvoitteita** (Ruokaviraston ohjeiden mukainen **omavalvontasuunnitelma**).
- Tarvittaessa noudatan **tupakkalakia** (myynti, tilojen käyttö).

Muut ja paikalliset velvoitteet

- Tunnen paikalliset **kaavoitus- ja rakennusmääräykset**.
- Huolehdin tarvittavista **lupa- ja ilmoitusasioista** (esim. ympäristö-, elintarvike-, anniskelu-, ohjelmapalveluluvat).
- Huolehdin **vakuutuksista** (toiminnan vastuu-, tapaturma- ja keskeytysvakuutukset).
- Huomioin **esteettömyysvaatimukset** (rakentamislaki, laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta).
- Seuraan **lainsäädännön muutoksia ja viranomaisten ohjeita** (Ruokavirasto, Tukes, Valvira, Verohallinto, Työsuojelu, ELY-keskus).

Lakisuosuuden lähteet ja viitepohja

Finlex – www.finlex.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö – ohjeet matkailualan sääntelystä

Tukes – Kuluttajaturvallisuus ja ohjelmapalvelut

Ruokavirasto – Elintarvike- ja omavalvontavelvoitteet

Valvira – Alkoholi- ja anniskeluluvat, terveydensuojelu

Verohallinto – Matkailualan arvonlisäverotusohjeet

Visit Finland – Sustainable Travel Finland -ohjelma

Digi- ja väestötietovirasto – GDPR-ohjeistus ja sähköinen asiointi

Lapin matkailuyritysten riskienhallinnan ja resilienssin kasvattaminen osana strategista johtamista 2024–2026 (Matrix 2). Hanketta rahoittaa Lapin liitto Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR), ja se on käynnissä 1.9.2024 – 31.8.2026. Kokonaisbudjetti on 292 515 €, josta EU-tuen osuus on 234.008 €.